



**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНА УСТАНОВА
«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ
ІНСТИТУТ
«БЕЙТ-ХАНА»**

Кафедра педагогіки та психології

**Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми
потребами в інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти**

(назва навчальної дисципліни)

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

підготовки

Другий (магістерський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань

01 Освіта /Педагогіка
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальності

013 Початкова освіта
(код і найменування спеціальності)

2020 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти» спеціальності 013 Початкова освіта освітньо-професійної програми підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти VI курсу.

Розробник: **О.О. Базилевська**, канд. пед. наук, доцент кафедри педагогіки та психології

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології
Протокол від «28» серпня 2020 року № 01

Зав. кафедри


(підпис)

О. Є. Самойлов
(прізвище та ініціали)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «28» серпня 2020 року

Гарант освітньої програми


(підпис)

А. П. Самодрин
(прізвище та ініціали)

Робоча програма перевірена навчально-методичним відділом «31» серпня 2020 року

Завідувач навчально-методичного відділу


(підпис)

І. В. Зеркаль
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	Денна	Заочна
Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	вибіркова	
Мова викладання	українська	
Передумови вивчення навчальної дисципліни (які дисципліни мають передувати вивченню)	ОДФ 2. 03 «Організація інклюзивної освіти в загальноосвітньому закладі»	
Курс	II	
Семестр	III	
Загальний обсяг годин / кредитів	120 год. / 4 кредити	
Кількість змістовних модулів	II	
Годин на аудиторне вивчення	40	
Годин на самостійне вивчення	80	
Форма підсумкового контролю	Екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти» є оволодіння студентами основами науково та методично обґрунтованими підходами до розбудови інклюзивного процесу та алгоритму технологій психолого-педагогічного супроводу.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни «Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти» є

- набуття практичних навичок у сфері інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами та вміння творчо застосовувати професійні знання на практиці;
- формування у магістрантів внутрішньої мотивації у професійній та педагогічній діяльності.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти» забезпечує набуття здобувачами освіти цілого ряду компетентностей.

Компетентності, що формуються:

ЗК 1. Здатність використовувати інформаційні технології: вміти самостійно здобувати нові знання та оперувати набутими вміннями, вміти використовувати програмні засоби в професійній діяльності з використанням ресурсів Інтернету.

ЗК 2. Здатність до спілкування іноземною мовою в усній і письмовій формі для комунікації; в навчальній, науковій, професійній і соціально-культурній сферах спілкування.

ЗК 4. Здатність до розроблення та управління проєктами: володіти емоційною культурою, спрямовувати свої зусилля на досягнення цілей, здійснювати підтримку та мотивацію суб'єктів соціальної взаємодії; вирішувати конфліктні ситуації.

ЗК 5. Здатність до чіткого, аргументованого мислення: побудова доведення та спростовування, проведення аналогії та висування гіпотези; протистояння логічним прийомам маніпулювання, розпізнавати та усувати з поля зору хибні ідеї та проекти.

СК 1. Здатність виявляти національну й особистісну гідність, громадянську свідомість та активність: дбати про розвиток і функціонування освітянського громадянського суспільства як осередку духовного розвитку України; мати і відстоювати власну освітологічну позицію

СК 2. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі: здатність до використання сучасних підходів, технологій, методів, засобів навчання, у тому числі – до електронних освітніх ресурсів

СК 3. Здатність до здійснення просвітницької діяльності: готовність до методичної діяльності скерованої на підвищення психолого-педагогічної компетентності батьківської спільноти, науково-методичного рівня педагогічної спільноти; здатність до узагальнення, впровадження та розповсюдження передового педагогічного досвіду, наукових досягнень у галузі педагогіки та психології; здатність до роз'яснювальної роботи з батьками з питань охорони дитинства, правового захисту осіб з особливими потребами.

СК 4. Готовність до здійснення управління та адміністрування освітнього процесу в початковій школі: здатність скеровувати свої педагогічні дії відповідно до нормативно-правової бази освіти України та професійної етики; налагодження партнерства із соціальними інституціями.

СФК 2. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з інклюзивним навчанням, здійснення психолого-педагогічного супроводу навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Програмні результати навчання:

СПРН 1. Відтворювати теоретико-методологічні, нормативно-правові та організаційно-методичні засади організації інклюзивної освіти; здійснювати планування алгоритму та застосування технологій психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими потребами в процесі інклюзивної освіти.

Після вивчення дисципліни «Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими потребами в інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти» студенти повинні знати:

- знати і розуміти сучасні підходи, стратегії та технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти, ключові поняття інклюзивного навчання дітей з ООП;
- знати організаційні моделі розбудови інклюзивної практики для дітей з особливими освітніми потребами;
- знати широкий спектр інклюзивних технологій та особливості їх впровадження в умовах інклюзивного освітнього середовища: роль і компетентність кожного учасника команди супроводу, колегіальне здійснення кожного кроку у напрямі створення відповідного й безперешкодного освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами;
- знати і розуміти процес оцінки особливих потреб дитини з подальшим задоволенням цих потреб в освітньому просторі й за межами закладу освіти;
- знати суть інклюзивних технологій, що у найбільшому ступені сприяють ефективному освітньому процесу дітей з особливими освітніми потребами;
- знати та розуміти переваги встановлення партнерських стосунків між фахівцями і батьками, вміти розбудовувати плідну співпрацю з батьками задля реалізації інклюзивних процесів не тільки у закладі освіти, але й у життєдіяльності дитини, в цілому;

вміти:

- провести консультування учасників освітнього процесу у процесі забезпечення

- психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі: розроблення SMART-цілей, підготовка і проведення засідань команди супроводу, ведення щоденника комунікації команди, визначення змісту додаткових освітніх послуг, зміна співвідношення різних напрямів корекційно-розвивальної роботи у відповідності до динаміки розвитку дитини тощо;
- вміти ефективно взаємодіяти з працівниками освітнього закладу, органами управління і самоврядування; налагоджувати професійну комунікацію; враховувати зв'язок і вплив власної діяльності на сумарний результат роботи колективу;
 - здійснювати процеси оцінювання та моніторингу у контексті командного супроводу дітей з особливими освітніми потребами у закладі освіти;
- володіти:**
- методикою аналізу моделей соціальних систем для оцінки стану і прогнозу розвитку психолого-педагогічних та управлінських явищ і процесів;
 - методами системного і порівняльного аналізу, комплексного та міждисциплінарного підходу при вирішенні професійних завдань.

4. Зміст програми навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Передумови організації психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої освіти.

Тема 1. Основні поняття: інклюзивна освіта, діти з особливими освітніми потребами.

Освіта для всіх. Інклюзивні цінності. Поняття «Діти з особливими освітніми потребами». Діти з особливими освітніми потребами за нозологіями. Взаємодія учнів з особливими потребами в загальноосвітньому просторі.

Тема 2. Організація інклюзивної освіти.

Організація інклюзивної освіти, нормативно-правова база. Особливості зарахування дітей з особливими освітніми потребами до закладів загальної середньої освіти. Послуги які надаються дитині з особливими освітніми потребами у закладі загальної середньої освіти. Забезпечення психолого-педагогічної складової інклюзивної освіти у закладах загальної середньої освіти.

Тема 3. Механізми надання додаткової підтримки: асистент вчителя, індивідуальна програма розвитку.

Завдання асистента вчителя. Обов'язки вчителя, асистента вчителя, діяльність яку вони виконують спільно. Функції індивідуальної програми розвитку. Моніторинг дотримання нормативних положень та оцінка. Складові індивідуальної програми розвитку. Адаптації, модифікації.

Тема 4. Циклограма діяльності закладів загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання.

Модель упровадження інклюзивної освіти. Робоча документація у закладах загальної середньої освіти. Циклограма управлінських дій. Особливості та виклики у процесі упровадження інклюзивного навчання. Основні вимоги організації інклюзивного навчання у закладі загально середньої освіти.

Тема 5. Технологія визначення потреб дитини з особливими освітніми потребами та формулювання SMART-цілей.

Короткотривалі та довготривалі цілі. Принципи цілепокладання SMART. Пріоритети вибору SMART-цілей. Значення наявності реалістичних вимірюваних цілей для позитивної динаміки розвитку дитини з особливими потребами.

Тема 6. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми

потребами в рамках інклюзивного навчання.

Компоненти, головна мета, завдання психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами. Організація роботи щодо допомоги дітям з особливими потребами у самореалізації та самоствердженні. Стратегії роботи учителів з дітьми з особливими освітніми потребами.

Змістовий модуль 2. Впровадження технологій психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами.

Тема 7. Індивідуалізація навчального процесу. Відмінності в навчанні.

Навчальні стратегії, що базуються на візуальному, аудіальному та кінестетичному способах отримання та обробки інформації. Стратегії навчання і навички мислення.

Тема 8. Спільне планування та викладання: сутність і шляхи реалізації в практиці педагогів.

Вирівнювання практики через спільне викладання. Робота в парах. Основні моделі спільного викладання. Викладання в команді. Переваги співробітництва. Ефективне спільне планування. Етапи взаємин у процесі спільного викладання.

Тема 9. Організація оцінювання розвитку дитини. Процес індивідуальної програми розвитку.

Типи оцінювання розвитку дитини. Організація оцінювання на рівні установи. Комплексна оцінка розвитку дитини. Переоцінка розвитку дитини. Специфічне навчання. Всі типи оцінювання орієнтовані на встановлення позитивних аспектів розвитку дитини. Методи оцінювання розвитку дитини. Портфоліо – методи і результати. Ролі учасників процесу оцінки. Алгоритм процесу індивідуальної програми розвитку.

Тема 10. Алгоритм діяльності учасників міждисциплінарної команди супроводу.

Завдання координатора команди супроводу: ієрархія за значущістю. Взаємодія вчителя та асистента вчителя. Технологія проведення зустрічі команди супроводу.

Тема 11. Технологія проведення засідань міждисциплінарної команди та розроблення індивідуальної програми розвитку для дитини з особливими освітніми потребами.

Процес підготовки до першого засідання: заповнення кожним учасником бланк спостереження за дитиною, визначення стану її розвитку, сильних сторін, потреб; аналіз та узагальнення координатором оцінкових бланків, заповнених учасниками команди. План зустрічі та умови її проведення. Колегіальне розроблення індивідуальної програми розвитку. Підсумки зустрічі. Планування послідовної та узгодженої діяльності.

**Підсумковий модульний контроль
Екзамен**

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	се м.	пз	лаб .	с. р		л	се м.	пз	ла б.	с. р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Передумови організації психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої освіти												
Тема 1. Основні поняття: інклюзивна освіта, діти з особливими освітніми потребами.	10	2	2			6						
Тема 2. Організація інклюзивної освіти.	8	2				6						
Тема 3. Механізми надання додаткової підтримки: асистент вчителя, індивідуальна програма розвитку.	12	2	2			8						
Тема 4. Циклограма діяльності загальноосвітніх навчальних закладів з інклюзивною формою навчання.	10	2				8						
Тема 5. Технологія визначення потреб дитини з особливими освітніми потребами та формулювання SMART-цілей.	14	2	4			8						
Тема 6. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в рамках інклюзивного навчання.	12	2	2			8						
Разом за змістовим модулем 1	66	12	10			44						
Змістовий модуль 2. Впровадження технологій психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами												
Тема 7. Індивідуалізація навчального процесу. Відмінності в навчанні.	10	2	2			6						
Тема 8. Спільне планування та викладання: сутність і шляхи реалізації в практиці педагогів.	12	2	2			8						

Тема 9. Організація оцінювання розвитку дитини. Процес індивідуальної програми розвитку.	12	2	2			8						
Тема 10. Алгоритм діяльності учасників міждисциплінарної команди супроводу.	8		2			6						
Тема 11. Технологія проведення засідань міждисциплінарної команди та розроблення індивідуальної програми розвитку для дитини з особливими освітніми потребами.	12		4			8						
Разом за змістовим модулем 2	54	6	12			36						
Підсумковий модульний контроль												
Екзамен												
<i>Усього годин</i>	<i>120</i>	<i>18</i>	<i>22</i>			<i>80</i>						

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах
1	Основні поняття: інклюзивна освіта, діти з особливими освітніми потребами. Організація інклюзивної освіти.	2
2	Механізми надання додаткової підтримки: асистент вчителя, індивідуальна програма розвитку.	2
3	Циклограма діяльності загальноосвітніх навчальних закладів з інклюзивною формою навчання.	2
4	Технологія визначення потреб дитини з особливими освітніми потребами та формулювання SMART-цілей.	2
5	Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в рамках інклюзивного навчання. Індивідуалізація навчального процесу. Відмінності в навчанні.	2
6	Спільне планування та викладання: сутність і шляхи реалізації в практиці педагогів.	2
7	Організація оцінювання розвитку дитини. Процес індивідуальної програми розвитку.	2
8	Алгоритм діяльності учасників міждисциплінарної команди супроводу.	2
9	Технологія проведення засідань міждисциплінарної команди та розроблення індивідуальної програми розвитку для дитини з особливими освітніми потребами.	2
Усього годин		18

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах
1	Основні поняття: інклюзивна освіта, діти з особливими освітніми потребами. Зміст семінарського заняття 1. Освіта для всіх. Інклюзивні цінності. 2. Діти з особливими освітніми потребами за нозологіями. 3. Взаємодія учнів з особливими потребами в загальноосвітньому просторі.	2
2	Механізми надання додаткової підтримки: асистент вчителя, індивідуальна програма розвитку. Зміст семінарського заняття 1. Завдання асистента вчителя. Обов'язки вчителя, асистента вчителя, діяльність яку вони виконують спільно. 2. Функції індивідуальної програми розвитку. 3. Складові індивідуальної програми розвитку. Адаптації, модифікації.	2
3	Технологія визначення потреб дитини з особливими освітніми потребами та формулювання SMART-цілей. Зміст семінарського заняття 1. Принципи цілепокладання SMART. 2. Пріоритети вибору SMART-цілей. 3. Значення наявності реалістичних вимірюваних цілей для позитивної динаміки розвитку дитини з особливими потребами.	2
4	Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в рамках інклюзивного навчання. Зміст семінарського заняття 1. Компоненти, головна мета, завдання психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами. 2. Організація роботи щодо допомоги дітям з особливими потребами у самореалізації та самоствердженні. 3. Стратегії роботи учителів з дітьми з особливими освітніми потребами.	2
5	Індивідуалізація навчального процесу. Відмінності в навчанні. Зміст семінарського заняття 1. Навчальні стратегії, що базуються на візуальному, аудіальному та кінестетичному способах отримання та обробки інформації. 2. Відмінності в навчанні 3. Стратегії навчання і навички мислення.	2
6	Спільне планування та викладання: сутність і шляхи реалізації в практиці педагогів. Зміст семінарського заняття 1. Вирівнювання практики через спільне викладання. Робота в парах. 2. Основні моделі спільного викладання. 3. Викладання в команді.	2
7	Організація оцінювання розвитку дитини. Процес індивідуальної програми розвитку. Зміст семінарського заняття 1. Всі типи оцінювання орієнтовані на встановлення позитивних аспектів розвитку дитини.	4

	2. Методи оцінювання розвитку дитини. 3. Ролі учасників процесу оцінки. 4. Складання індивідуальної програми розвитку.	
8	Алгоритм діяльності учасників міждисциплінарної команди супроводу. Зміст семінарського заняття 1. Завдання координатора команди супроводу: ієрархія за значущістю. 2. Взаємодія вчителя та асистента вчителя. 3. Технологія проведення зустрічі команди супроводу.	2
9	Технологія проведення засідань міждисциплінарної команди та розроблення індивідуальної програми розвитку для дитини з особливими освітніми потребами. Зміст семінарського заняття 1. Процес підготовки до першого засідання: заповнення кожним учасником бланк спостереження за дитиною, визначення стану її розвитку, сильних сторін, потреб; аналіз та узагальнення координатором оцінкових бланків, заповнених учасниками команди. 2. Колегіальне розроблення індивідуальної програми розвитку. 3. Планування послідовної та узгодженої діяльності.	4
Усього годин		22

8. Самостійна робота

Зміст самостійної роботи в межах дисциплін «Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти» визначається робочою навчальною програмою дисципліни та методичними рекомендаціями. Самостійна робота над навчальною дисципліною «Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти» включає:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;
- поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації;
- підготовка до виступу на семінарських заняттях;
- опрацювання та підготовку огляду опублікованих у фахових та інших виданнях статей;
- підготовка та оформлення схем, таблиць, графіків, діаграм тощо.

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах
1	Основні поняття: інклюзивна освіта, діти з особливими освітніми потребами. Організація інклюзивної освіти.	8
2	Механізми надання додаткової підтримки: асистент вчителя, індивідуальна програма розвитку.	8
3	Циклограма діяльності загальноосвітніх навчальних закладів з інклюзивною формою навчання.	8
4	Технологія визначення потреб дитини з особливими освітніми потребами та формулювання SMART-цілей.	8
5	Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в рамках інклюзивного навчання.	8

6	Індивідуалізація навчального процесу. Відмінності в навчанні.	8
7	Спільне планування та викладання: сутність і шляхи реалізації в практиці педагогів.	8
8	Організація оцінювання розвитку дитини. Процес індивідуальної програми розвитку.	8
9	Алгоритм діяльності учасників міждисциплінарної команди супроводу.	8
10	Технологія проведення засідань міждисциплінарної команди та розроблення індивідуальної програми розвитку для дитини з особливими освітніми потребами.	8
Усього годин		80

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи студентів, подано у таблиці.

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Назва теми	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Основні поняття: інклюзивна освіта, діти з особливими освітніми потребами.	Семінарське заняття, індивідуальні заняття, модульний контроль, екзамен	2	V
Організація інклюзивної освіти.	Індивідуальні заняття, модульний контроль, екзамен	2	V
Механізми надання додаткової підтримки: асистент вчителя, індивідуальна програма розвитку.	Семінарське заняття, індивідуальні заняття, модульний контроль, екзамен	4	V
Циклограма діяльності загальноосвітніх навчальних закладів з інклюзивною формою навчання.	Індивідуальні заняття, модульний контроль, екзамен	4	VI
Технологія визначення потреб дитини з особливими освітніми потребами та формулювання SMART-цілей.	Семінарське заняття, індивідуальні заняття, модульний контроль, екзамен	4	VI
Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в рамках інклюзивного навчання.	Семінарське заняття, індивідуальні заняття, модульний контроль, екзамен	4	VI
Індивідуалізація навчального процесу. Відмінності в навчанні.	Семінарське заняття, індивідуальні заняття, модульний контроль, екзамен	4	VII
Спільне планування та викладання:	Семінарське	4	VII

сутність і шляхи реалізації в практиці педагогів.	заняття, індивідуальні заняття, модульний контроль, екзамен		
Організація оцінювання розвитку дитини. Процес індивідуальної програми розвитку.	Семінарське заняття, індивідуальні заняття, модульний контроль, екзамен	4	VII
Алгоритм діяльності учасників міждисциплінарної команди супроводу.	Семінарське заняття, індивідуальні заняття, модульний контроль, екзамен	4	VIII
Технологія проведення засідань міждисциплінарної команди та розроблення індивідуальної програми розвитку для дитини з особливими освітніми потребами.	Семінарське заняття, індивідуальні заняття, модульний контроль, екзамен	4	VIII
Разом годин 80	Разом балів 40		

9. Методи навчання

За джерелом знань:

Словесні: лекція (інформаційна, проблемна, з елементами бесіди, з розбором конкретних ситуацій), навчальна дискусія.

Наочні: ілюстрування, спостереження, тощо

Практичні: вправи різних типів, ситуативне моделювання.

Репродуктивні: відтворення.

Методи за логікою руху змісту навчального матеріалу: дедуктивні, індуктивні, конкретизація.

Методи стимулювання та мотивації навчання: дискусії (пізнавальні, навчальні), аналіз виробничих ситуацій, імітаційні вправи, рольове та ігрове моделювання.

Методи навчання відповідно до програмних результатів:

СПРН 1. лекція; «коло ідей», «мозковий штурм», аналіз ситуації/випадку/дилеми, правила діалогу та дискусії, «ажурна пилка»; дерево рішень; демонстрація, презентація

10. Методи контролю

Опитування.

Усний індивідуальний і фронтальний контроль.

Письмовий індивідуальний і фронтальний контроль.

Виконання практичних завдань.

Тестування (закритої форми; відкритої форми).

Взаємоконтроль (взаємооцінювання).

Самоконтроль: рефлексія, самооцінювання, рецензування.

11. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання	Екзамен	Сума
--	---------	------

Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2					60	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T 10	T 11		
2	2	4	4	4	4	4	4	4	4	4		

Накопичення балів студентами відбувається у період вивчення дисципліни на підставі проведення викладачем двох основних видів контролю: поточного (перевірка рівня засвоєння студентами навчального матеріалу в обсязі певної теми чи окремого розділу) та підсумкового (перевірка рівня засвоєння студентами навчального матеріалу по завершенню курсу).

Максимальна кількість балів за результатами поточного контролю складає 40 балів, з яких: - 20 - за теоретичні знання (доповіді на практичних заняттях, проходження поточного електронного тестування); - 20 - за практичні вміння (розв'язання практичних ситуацій, виконання практико-орієнтованих завдань).

Шкала оцінювання: національна та ECTS:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ І ВМІНЬ:

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Відмінно	90 – 100	A

ставиться, якщо студент:

- ґрунтовно і повно відтворює вивчений матеріал;
- виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно складені;
- викладає матеріал послідовно і правильно з точки зору норм літературної мови.
- вміє застосовувати його для вирішення конкретних професійних завдань

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	83 – 89	B
	75 - 82	C

ставиться, якщо студент дає відповідь, що задовольняє тим же вимогам, що й оцінка “5”, але допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауваження викладача, та поодинокі

недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	68 – 74	D
	60 - 67	E

ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень даної теми, але:

- відтворює матеріал не досить повно і допускає помилки у формулюванні правил;
- не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів;
- відтворює матеріал непослідовно і допускає помилки в мовленнєвому оформленні.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з можливістю повторного складання	35 – 59	FX
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	0 – 34	F

ставиться, якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу відповідно розділу, допускає у формулюванні правил помилки, що спотворюють їх зміст, непослідовно і невпевнено викладає матеріал.

Тестування за допомогою закритих питань: тест містить 4 питання.

Оцінка правильної відповіді на кожен з них 0.5 бала, оцінка неправильної відповіді - 0 балів.

Кожне питання має кілька передбачуваних відповідей, один з яких правильний.

Оцінка за допомогою тесту з відкритими питаннями або завданнями (Казусами).

Якщо оцінка проводиться одним завданням (максимум 2 бали), критерію оцінки будуть:

1,5-2,0 балів. Відповідь повний, термінологія збережена, студент володіє основною і додатковою літературою, помилок немає. Казус бездоганно вирішене, міркування на високому рівні.

1,0-1,5 балів. Відповідь повний, хоча короткий, термінологічно правильний, немає істотних недоліків. Студент добре володіє програмним матеріалом; володіє основною літературою, судження правильні.

0,5-1 балів Відповідь неповний. Термінологія визначена з помилками. Студент володіє програмним матеріалом, але є недоліки. Судження фрагментарні.

0,1-0,5 балів. Відповідь з помилками и не використана спеціальна термінологія. Відповідь по суті є невірною. Передано лише окремі фрагменти відповідного матеріалу питання.

0 балів. Відповідь не відповідає питанням або зовсім не дана.

Усна відповідь студента (до 2 балів)

2 бала отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу;

1,5 бала отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак не повно і допустивши деякі неточності. При цьому не використав на достатньому рівні обов'язкову літературу;

1 бал отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки;

0,5 бала отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми;

0- балів отримують студенти, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне

розуміння питання.

Доповнення відповіді:

1 бал – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, навели власні аргументи щодо основних положень даної теми;

0,5 бала отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з даної теми та висловили власну думку.

Суттєві запитання до відповідаючого:

1 бал - отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми;

0,5 бала - отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем розглядуваної теми.

Есе - це самостійна творча робота, де у вільній формі висловлюються особисті думки на тему, передбачену робочою програмою. Головна мета есе – це самостійне викладення студентом на підставі опрацьованого матеріалу теми, проблеми, питання (до 20 балів за роботу):

15-20 балів - представлена власна точка зору (позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита на теоретичному рівні, в зв'язках і з обґрунтуваннями, з коректним використанням педагогічних термінів і понять в контексті відповіді; надана аргументація своєї думки з опорою на факти суспільного життя або особистий соціальний досвід.

10-14 балів - представлена власна точка зору (позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита з коректним використанням педагогічних термінів і понять в контексті відповіді (теоретичні зв'язку і обґрунтування не присутні або явно не простежуються); представлена аргументація своєї думки з опорою на факти суспільного життя або особистий соціальний досвід;

5-9 балів - представлена власна точка зору (позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита при формальному використанні педагогічних термінів; представлена аргументація своєї думки з опорою на факти суспільного життя або особистий соціальний досвід без теоретичного обґрунтування;

1-4 бали - не представлена власна точка зору (позиція, відношення) при розкритті проблеми, проблема розкрита на побутовому рівні; аргументація своєї думки слабо пов'язана з розкриттям проблеми.

0 балів – робота не здана.

Екзамен

А 45-50 (відмінно)

Студент має глибокі міцні і системні знання з усього теоретичного курсу, використовує наукову термінологію, вільно володіє понятійним апаратом, знає основні проблеми навчальної дисципліни, її мету та завдання. Має уявлення про структуру ВУЗів України; вміє працювати з навчальним матеріалом; має уявлення й усвідомлення про важливість вивчення дисципліни. Уміє правильно планувати свою самостійну роботу. Будує відповідь логічно, послідовно, розгорнуто, використовуючи наукову термінологію. Не допускає помилок в усній та писемній формах мовлення.

В 42-44 (добре)

Студент має міцні ґрунтовні знання, вміє застосовувати їх на практиці;

	виконує практичну роботу без помилок, але може допустити неточності в формулюванні термінології, незначні мовленнєві помилки в наведених прикладах, окремі помилки при виконанні практичних робіт.
C 37-41 (добре)	Студент знає програмний матеріал повністю, має практичні навички з вступу до спеціальності, але недостатньо вміє самостійно мислити, не може вийти за межі теми.
D 34-36 (задовільно)	Студент знає основні теми курсу, має уявлення про спеціальність, але його знання мають загальний характер, іноді не підкріплені прикладами. При виконанні практичних завдань допускає помилки.
E 30-33 (задовільно)	Студент має прогалини в теоретичному курсі та практичних вміннях. Замість чіткого термінологічного визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні.
Fx 18-29 (незадовільно) з можливістю повторного складання	Студент має фрагментарні знання з усього курсу. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Практичні навички на рівні розпізнавання.
F1-17 (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно.

Академічна доброчесність

При вивченні навчальної дисципліни «Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах закладів загальної середньої освіти» студент повинен знати, що її викладання ґрунтується на засадах академічної доброчесності – сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

За порушення академічної доброчесності *здобувачі освіти* можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту); позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

12. Методичне забезпечення

1. Конспекти лекцій з дисципліни на електронних носіях.
2. Методичні вказівки до семінарських занять та самостійної роботи студентів на електронних носіях.
3. Засоби контролю й самоконтролю на електронних носіях.
4. Комплекс літератури з дисципліни.

13. Орієнтовний перелік питань для підготовки до екзамену

Теоретичний блок

1. Розкрийте питання особливостей розвитку дітей з особливими освітніми потребами та назвіть чинники, через які інклюзія для деяких дітей ускладнена.
2. Перечисліть умови запровадження інклюзивної освіти.
3. Надайте визначення поняття "Особа з особливими освітніми потребами" із Закону України "Про освіту".
4. Які категорії дітей відносяться до поняття "Діти з особливими освітніми потребами"?
5. Назвіть головні перешкоди на шляху до впровадження якісної освіти для дітей з особливостями у розвитку.
6. Розкрийте зміст інклюзивних цінностей.
7. Складіть перелік сильних сторін дітей з особливими потребами.
8. Поясніть, чому визначення сильних сторін дітей є важливим у контексті складання індивідуальної програми розвитку для дитини з ООП.
9. Розкрийте зміст забезпечення психолого-педагогічної складової інклюзивної освіти у закладах загальної середньої освіти.
10. Розкрийте обов'язки вчителя.
11. Розкрийте обов'язки асистента вчителя.
12. Розкрийте діяльність яку вчителі та асистенти вчителів виконують спільно.
13. Розкрийте зміст функцій індивідуальної програми розвитку.
14. Розкрийте складові індивідуальної програми розвитку.
15. Розкрийте поняття "адаптація" та "модифікація" та їх застосування.
16. Складіть модель запровадження інклюзивної освіти.
17. Розкрийте особливості та виклики у процесі запровадження інклюзивного навчання.
18. Назвіть основні вимоги організації інклюзивного навчання у закладі загальної середньої освіти.
19. Розкрийте зміст технології формулювання SMART-цілей.
20. Розкрийте індивідуалізацію навчального процесу та відмінності в навчанні.
21. Розкрийте основні моделі спільного викладання.
22. Перечисліть три основні моделі співпраці.
23. Розкрийте етапи взаємин у процесі спільного викладання.
24. Як саме використовується на практиці паралельне викладання?
25. Як використовується поперемінне викладання?
26. Як використовується викладання в команді?
27. Які є види команд супроводу?
28. Які основні завдання виконують члени команди супроводу дитини з особливими освітніми потребами?
29. Розкрийте організацію оцінювання розвитку дитини.
30. Додаткові ресурси для навчання дітей з ООП.
31. Яка наука займається навчанням та вихованням дітей з ООП?
32. Розкрийте алгоритм процесу індивідуальної програми розвитку.
33. Розкрийте зміст технології командної взаємодії у контексті інклюзивного процесу дітей з ООП.
34. Розкрийте зміст технології проведення засідань команди супроводу.
35. Розкрийте зміст технології розроблення індивідуальної програми розвитку дитини з ООП.
36. Основа психолого-педагогічного супроводу навчання та виховання дітей з ООП.
37. Головна мета психолого-педагогічного супроводу.
38. Завдання психолого-педагогічного супроводу дітей з ООП.

39. Головний напрямок психолого-педагогічного супроводу.

40. Стратегії роботи вчителів з дітьми з ООП.

Практичний блок: розв'язування педагогічних ситуацій; моделювання; складання й аналіз структурно-логічних схем.

14. Рекомендована література

Основна(базова):

1. Асистент учителя в інклюзивному класі: навчально-методичний посібник [Електронний ресурс] / Н.М. Дятленко, Н.З. Софій, О.В. Мартинчук, Ю.М. Найда, під заг. ред. М.Ф. Войцехівського.- К.: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. – 172 с. – Режим доступу: http://nmcio.ippo.kubg.edu.ua/wp-content/uploads/2015/05/Assist_teacher_4_All_print.pdf
2. Данілавичюте Е.А. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі: [навч.-метод. посіб.] / Е.А. Данілавичюте, С.В. Літовченко / За заг. ред. А.А. Колупаєвої. – К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. – 360 с. – (Серія «Інклюзивна освіта»)
3. Інклюзивна освіта від А до Я: poradnik для педагогів і батьків / Укладачі Н. В. Заєркова, А. О. Трейтак. – К., 2016. – 68 с. – Режим доступу: http://monachinivka-nvk.kupyansk.info/files/docs/2017/9894_Inklyuzivna_osvita_vid_A_do_Ya_1.pdf
4. Інклюзивна освіта. Підтримка розмаїття у класі: практ. посіб. / Тім Лорман, Джоан Депплер, Девід Харві; пер. з англ. [Електронний ресурс]. – К.: СПД-ФО Парашин І.С., 2010. – 296 с. – Режим доступу: <http://www.ussf.kiev.ua/ieeditions/37/>

Додаткова:

1. Таранченко О.М., Найда Ю.М. Диференційоване викладання в інклюзивному навчальному закладі: навчально-методичний посібник / за загальною редакцією Колупаєвої А.А. – К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. - 124 с.
2. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі: навчально-наочний посіб. / Укладач – Скрипник Т., – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. – 56 с. – Режим доступу: <file:///C:/Users/%D0%A2%D0%B0%D1%82%D1%8C%D1%8F%D0%BD%D0%B0/Downloads/Tehnologii%20Autizma.pdf>
3. Єфімова С.М. Лідерство та інклюзивна освіта: [навч.-метод. посіб.] / С.М. Єфімова, С.В. Королук / За заг. ред. А.А. Колупаєвої. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди»», 2011. – 164 с. – (Серія «Інклюзивна освіта»).
4. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи [Електронний ресурс]/ – 2016. – Режим доступу до ресурсу : <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
5. Нова українська школа: poradnik для вчителя / [Н. З. Софій, О. В. Онопрієнко, Ю. М. Найда та ін.; за заг. ред. Н. М. Бібік]. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. — 206 с.
6. Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти / Наказ МОН України від 08.06.2018 р. № 609
7. Софій Н. З., Кузьменко В.І. Про сто і один метод активного навчання.- К.: Крок за кроком, 2003.–116 с.

15. Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

1. <http://osvita.ua> Освітній портал "Освіта.UA".
2. <http://www.intellect-invest.org.ua> Портал сучасних педагогічних ресурсів.
3. www.npu.edu.ua (elib@npu.edu.ua) Електронна бібліотека НПУ імені М.П.

Драгоманова.

4. <http://ispukr.org.ua/?p=4607#.XoR3Ruozbcs> Навчальні видання з інклюзивної освіти

інституту спеціальної педагогіки і психології імені М. Ярмаченка НАПН України.